

Інститут географії Національної академії наук України

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР СТАЛОГО РОЗВИТКУ В НАУКАХ ПРО ЗЕМЛЮ

СП.02

Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Освітньо-наукова програма	Науки про Землю
Статус	Обов'язкова дисципліна
Семестровий контроль	Екзамен

Курс	2
Семестр	3
ECTS	3
Годин	90

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота	Тижневе навантаження	
Лекції	Семінарські		аудиторне	самостійна робота
20	20	50	4	8

Інформація про викладача

	Лекції і семінари
ПІБ	Лісовський С.А.
Посада	Заступник директора з наукової роботи
Вчене звання	Ст. н. с.
Науковий ступінь	д.геогр.н.
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-0435-6405
e-mail	salisovsky@gmail.com

Мета курсу

Основною метою курсу є формування у аспірантів уявлення про специфіку взаємодії людини та природи в атмосфері, гідросфері, літосфері, біосфері; роль геологічного середовища у забезпеченні розвитку суспільства та роль людини як геологічної сили згідно з концепцією В.І. Вернадського про ноосферу; проблемах та перспективах розвитку гірничо-видобувних регіонів України у довоєнний та повоєнний час; геоекологічній безпеці та оцінюванні ризиків надзвичайних ситуацій, знань про проблеми, шляхи і можливості забезпечення практичного переходу України та її регіонів до сталого розвитку.

Основні результати навчання та компетентності:

Загальнопрофесійні – щодо загальнонаукових основ розуміння суті взаємовідносин суспільства і природи, особливостей їх просторового прояву. Це має сформувати системність і комплексність у подальших дослідженнях аспірантів.

Спеціальнопрофесійні – щодо аналізу регіональних аспектів забезпечення сталого (збалансованого) розвитку регіонів виявлення основних проблем сталого регіонів та їх причин, визначення шляхів і можливостей забезпечення переходу України та її регіонів до сталого (збалансованого) розвитку

Науково-дослідницькі – з базових уявлень про основи, закономірності і закони взаємодії і коеволюції суспільства і природи; з постановки наукової задачі, розробки алгоритму дослідження, забезпеченню його комплексності та системності; зі здатності до усної та письмової комунікації державною мовою та самостійного пошуку, збору та опрацювання інформації.

Передумови до вивчення: «Методологія і організація наукової роботи», «Основи збалансованого розвитку регіонів», «Територіальна (просторова) організація суспільства в Україні».

Методи навчання: навчальна лекція, метод проблемного викладу, самостійна робота, робота з картою, інформаційними джерелами, навчальна дискусія, дослідницький метод.

Структурно-логічна побудова курсу:

Теми лекцій	Теми семінарів	Самостійна робота	Оцінювання
Модуль 1. СУТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ КОНЦЕПЦІЇ ВЕРНАДСЬКОГО ПРО НООСФЕРУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДИНИ ТА ПРИРОДИ В АТМОСФЕРІ, ГІДРОСФЕРІ, ЛІТОСФЕРІ, БІОСФЕРІ.			
<p>Лекція 1. Основні етапи взаємодії суспільства і природи в атмосфері, гідросфері, літосфері та біосфері на планеті Земля Сучасна кризажиттєдіяльності суспільства в природі.</p>	<p>Семінар 1. Історія становлення суспільства та основні етапи його взаємодії з природою.</p>	<p>Кризи природокористування у минулому та їх вплив на розвиток суспільства і характер його взаємодії з природою</p>	<p>Тест № 1 МКР № 1</p>
<p>Лекція 2. Глобальні проблеми розвитку людства. Людство як планетарна геологічна сила. Глобальні та регіональні політичні, соціальні, екологічні проблеми та потреби ресурсозабезпечення людства.</p>	<p>Семінар 2. Проблеми взаємовідносин суспільства і природи як основа сучасних глобальних проблем розвитку.</p>	<p>Рівні забезпечення сталого (збалансованого) розвитку: глобальний, регіональні, локальні</p>	
<p>Лекція 3. Сталий (збалансований) розвиток як новий етап взаємодії суспільства з природою: історія формування, зміст і основні положення документів, що формулюють завдання і цілі сталого (збалансованого) розвитку.</p>	<p>Семінар 3 Історія формування, суть і основні положення концепції сталого розвитку</p>		
<p>Лекція 4. Індикатори сталого розвитку. Міжнародні системи індикаторів збалансованості розвитку. Адаптація індикаторів сталого розвитку до умов України</p>	<p>Семінар 4. Дослідження збалансованості рівнів розвитку регіонів: індикатори та їх системи.</p>		
<p>Лекція 5. Агресія росії та зумовлені нею загрози щодо переходу України до моделі сталого розвитку. Загрози, проблеми і ресурси переходу України до сталого розвитку.</p>	<p>Семінар 5. Загрози досягнення Цілей 2030-Україна, зумовлені агресією росії. Ресурси переходу України до сталого розвитку.</p>		

Модуль 2. РЕГІОНИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ			
Лекція 6. Поняття регіон. Регіональний поділ України. Основні принципи і завдання регіональної політики сталого розвитку в Україні	Семінар 6. Регіони в системі забезпечення збалансованого розвитку держави	Досвід країн ЄС у проведенні політики збалансованого розвитку регіонів.	Тест № 2 МКР № 2
Лекція 7. Проблеми розвитку регіонів України, зумовлені агресією росії. Економічні проблеми розвитку регіонів України. Соціальні проблеми розвитку регіонів України. Екологічні проблеми розвитку регіонів України. Культурологічні проблеми збалансованого розвитку регіонів України	Семінар 7. Основні проблеми розвитку регіонів України та їх кореневі причини. Регіональні особливості впливу агресії росії на населення, економіку та навколишнє природне середовище України.		
Лекція 8. Нормативно-правове регулювання регіональної політики сталого розвитку в Україні. Основні документи, що регулюють регіональну політику сталого (збалансованого) розвитку регіонів України.	Семінар 8. Законодавча база забезпечення збалансованого розвитку регіонів України		
Лекція 9. Принципи сталого просторового розвитку, впроваджені в міжнародних документах. Програмні документи щодо подолання наслідків агресії росії для забезпечення руху України до моделі сталого розвитку.	Семінар 9. Стан імплементації в Україні положень міжнародних документів зі сталого (збалансованого) розвитку. Плани і програми післявоєнної відбудови регіонів України.		
Лекція 10. Інструменти забезпечення збалансованого розвитку регіонів України та можливості географії у їх використанні.	Семінар 10. Географічні аспекти застосування СЕО, ландшафтного планування та ОВД для забезпечення збалансованого розвитку регіонів.		

Оцінювання:

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Тестування (max 5-7 балів за кожне тестування) - на лабораторному/практичному занятті після завершення теми на лекційному.
2. Модульна контрольна робота (max 10 балів) - виконується на лабораторному/практичному занятті.

3. Реферат - max 10 балів.
4. Вирішення практичних завдань, ситуаційних вправ, кейсів тощо у аудиторії (max 2-5 балів за кожне завдання в межах одного заняття).

Політика навчальної дисципліни

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і приймаються із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодження із керівництвом інституту.